

Oglaši, propisana itd.
tiskavci i tiskarci se na temelju
običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predhodnji, oglase itd.
izlaju se na putnicima ili poloz-
icnom post. Štedionice u Beču
na administraciju lista u Puli.

Kod narube, valja točno oz-
načiti ime, prezime i najbližu
poštu predhodnika.

Tko list na vremje ne primi,
neka to javi, i opravljeno u
otvorenom pismu, za koji se
ne plaća postarina, ako se iz-
vana napisat „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 847849.

Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavač Josip Hain.

U nakladi tiskare J. Krmotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozzi 8).

Domaće stvari.

Njekto si je u zadnjem broju „Nase Sloge“ razbijao glavu, zašto je biskup Flapp imenovan tajnim savjetnikom Njegova Veličanstva. Ali razlozi, koje je dobitnik naveo ne stoje, kao što nije opravданo niti veselje Talijanaca, u prvom redu trčanskih židova (il Piccolo etc.) radi toga imenovanja. Sto zasluge za vladajući sistem, što utjeha radi neimenovanja biskopom u Trstu ili kak nadbiskupom u Gorici, što potalijančivanje naših crkava? To je sve ulovljeno u zraku, kao što i tajna (?) klauzu u trojnom savezu na kojist naših Talijana, dokim je istina ovo: u Beču su se malko prestrašili tih vječnih poleta iz Poreča u Rim! Sad je barun Polcsini na pogovoru s kraljem Vittoriom, sad je djak Crevatin na banketu kod ministra Nasu, sad Campitelli pozdravlja kognju si Biancheriju itd. itd. U Beču su se pomisili: vraga, zar je za Poreč prva i zadnja „iščanca“ u Rimu, a mi da ne budemo u nikakvoj svezu sa „glavnim gradom jedne austrijske pokrajine“? I to je dalo povoda imenovanju Flappa carskim tajnim savjetnikom; eda bude njekto i u Beč dolazio „informirati“, kako je ovdje dole, a možda i slob straha, da nebi i Flapp isao kuda i drugi Porečani.

Ali što bilo da bilo, i Flapp ima svoje zasluge. U Puli, na primjer, je on tako dresirao svedenike, da je i sam dr. Glezer, stari liberalac i skoro bi rekao „mangiapreti“ našao shodnim izdati svjedočbu o bezpričnom (naravski za dr. Glezera i njegove pajdase) ponasanju kanoniku Gutu, koji je kroz ovo zadnjih par godina upravljao župniju uredom u ovom gradu. Sad razumi, ako si kadar, što sve to znači: u občinskom zastupstvu, svojim novinama, na pučkim sastancima dr. Glezer je uvjek prvi grmio proti „slavizaciji del capitolo e dell'ufficio parochiale“, a sada kad je Gut izručio ured novomu plovaniu Zanettiju, eto ga da hvali Gut i s njim valjda Madosić i Belca, isto „canonicus slavi“.

Meni je to pričinilo jasno: dr. Glezer hvali kanonike zato, jer su oni „dobrovoljno“ imenovali župnikom Talijana Zanettiju i njemu, koji je sada i proši dekan i župnik izručili sve crkveno poslovanje u Puli...

Prividno se Glezer srdi na Zanettiju, ali na koncu konca, „l'ultimo fine è il medesimo“, pa valja samo obsjenjivati prostotu.

Liberalci na občini, a klerikalci u crkvi — to Vam je za nas Hrvate sve jedna palenta, dokle su to Talijani. Puljska crkva je pod Flappom i njegovim sljedbenicima istjerala i zadrži trag hrvatskog jezika iz svojih obreda, a naši ljudi iz Kroatije, Monvidala, Kastanjera, Velikoga vrha itd. id. nekuju u njoj niči rječi hrvatske, premda su narodito oni, koje Don Zanetti lovi u svoju mrežu. Nu više bi koristio spasenju duše naših ljudi, „Očenaš“, onako od sreća, kako ga je svaki još od

matera naučio, nego stoline grozno i nerazumljivo spartnatih „Paternostris“ i slična. Barem crkva bi imala biti jednaka za sve: nego pod Flappom se nesmi gledati na jezik pobožnika, nego na volju framaspanskih perjanica talijanske stranke. Chi serve, no commanda! Pa Molin Vas, kako bi lo trpili Čozoti i Kalabrezzi, da čuju štogradir hrvatskoga u crkvi? A Čozoti i Kalabrezzi su ipak bliži Furlanom nego Hrvati. Pa noravski!

Ali Zanetti i compagnia pravo kažu: ako nećete talijanski, što dolazite k nama u crkvu? Bogme, i ja bi rekao, da praviti Hrvati nebi niti smjeli tim novim spasiteljem u mrežu, a u Istriji, žalibote, svu bučinu i vičemo, ali jih je malo, koji i činom pokazuju pravi put. Koliko li nije već govorja izrečeno, koliko li nije već članaka napisano u slavi naše braće u Ricmaniju: kad tamo, dalje od te tobožnje „moralne“ podpore nitko ne doje Ricmanjcem istiniti pomoći. Kakva li nebi na primjer bila pomoć za nje, ako bi, recimo, sutra slijedeo njihov primjer, stotina drugih selo muževno zahtjevala narodne obrede? A na čelu-pokretu bi imalo stati svećenstvo. Inače, sve skupa jo ništa, pa je ludo i povladjavati Ricmanjima. Ili — Ako je dobro što oni čine, treba ih listom slijediti; ako pak nehalimo shodnim da ih slijedimo, znak je da cijela stvar neima ona važnosti, koju joj pripisuju, te se svadja na općini inad.

U ostalom, uz toliko nevolja, još bi nam se htjela baš i ta nova, s crkvenim razdorom!

Nas Hrvate obično predstavljaju kao „popovsku“ stranku obzirom na činjenice, da je „Naša Sloga“ uređivana od popa, da je našim zastupnikom u Beču pop, da od devet zemaljskih zastupnika četiri su popa itd. Medutim, meni se čini, da je sve to onako bašno bez temelja. Barem sto se tiče ore (porečko-puljske) biskupije — nejma niti deset po sto popova, koji bi koristili bilo kojim nadinom hrvatskog stranci, a prouzrokuju li stvar u Puli i na Poljštini, zlo biva još gore. To je samo „moda“ u talijanskim novinama i skupštinsima; a inače košto su jim nječek dobro došli, „socijalisti“ sa svojim tobčenjim razorenjem hrvatskog u Puli, tako im sada talijanski klerikali dobro služe u protuhrvatske svrhe.

A čudno je sve to: Hrvata neima, Hrvate su pozobili socijalisti, Hrvati su se utopili u klerikalizmu Zanettijevom, a opet pišu i viču o „nemico comune“ o „forestieri politici“, o „marea slava irrompente“ itd.

Razumi, brate, ako možes!

Novi Jornaleto.

Izbori u Tinjanu.

Kako je bilo jurjavljeno, c. kr. na-
mjestništvo je potvrdilo izbor III. i II.
tjela obavljen u sieću t. god., a ukinuo
onaj u I. tijelu. Iz obrazloženja jačeno iz-
bjaja kakav je vjetar 'duvac'. Razjašnjuju-

nam to dva slučaja. Dočim se naime gleda izbora u III. tijelu postavlja načelo, da su izbori nemože glasovati bez punomoći drugog suizbornika, makar da je ovaj netom prošlih dana umro, „jer je za izbor mjerodavan upis u listinu i za skupnu tvrdku se može glasovati samo uz punomoć svih članova tvrdke“ — gleda izbora I. tijelu se usuprot usvojilo načelo, da skupna tvrdka može glasovati i bez punomoći sučlana, koji je radi kažnjivog čina lišen izbornog prava, jer „da akoprem laj suizbornik i nemože izdati punomoći za svoju osobu, to ipak nesmije imati niti kakvih štetnih posljedice za izbornu pravo drugih suvlastnika“.

Na temelju ovog potonjeg opriječnog načela dotjeralo se dotic, da su glasovi u I. tijelu bili za oboje stranke izjednačeni i ujed toga ukinulo se onaj izbor, a tomu odredilo se za vodstvo izbora katarskog poglavara, za koga naravski hrvatska predpostavljene oblasti svetim pismom.

Novi izbor za I. tijelo bio je određen za 30. marta. U borbu dale su se iste stranke, kao kod zadnjeg izbora, jedna naime, koja je htjela uzdržati predaje do sadanjeg občinskog zastupstva, aki i ne pod istim občinskim glavarom, posto je bilo odlučno odkloniti na svaki način tu čast, a druga, za koju se baš još ne znače da hoće i kani. Ogromna većina naime ove potonje stranke o talijanstvu neće da je, ali ipak postavljena je na noge i u nagodbeni i carinski odbor. Al niti odbori još nisu počeli stvarno raditi. Obavili su samo formalnosti, izabrali najme predsjednike, podpredsjednike i perovodje, te izvjesitelje.

U jedinoj sjednici prošloga tjedna, četvrtak dne 26. t. mj., razpravili su se mnogi izvještaji imunitetnoga odbora. Sudovi traže dozvolu da mogu postupati proti jednom ili drugomu zastupniku, proti kojem je prijava, da je šta zla ili kriva počinio. U najviše slučajeva predlaže odbor da se neima postupati, a kuća te predloge prima.

Zastupnik Biankini postavio je predlog, da se gradi željeznica Kini-Nov.

Zastupnik dr. Bennati s drugovima interpelova je ministra za bogoslovje i nastavu radi razdoblje u čiteljišta u Kopru. On nikako nemože trpit, da budu hrvatski i slovenski profesori i djaci i na dalje u Kopru. Ovi oboji bit će mu stalno za to zahvalni, jer tamo neživljaju ništa dobra. Da li će biti zadovoljne takodjer mnoge obitelji koje od djaka živu, to je drugo pitanje, koje nas nezaniman.

U ostalom mi se slažemo s njim, da ono učiteljište neodgovara nit dijaktičnim nit nacionalnim zahujevom. Mi znamo da se je sabor istarski često izjavio proti uredjenju onoga učiteljišta; da je c. kr. zemaljsko školsko viće već 1899. predložilo razdoblju onoga učiteljišta u tri uči-

Izlazi svakog četvrtka u podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, a podpisani ne iskršćuju.

Predplata za postarom stolom: 10 K u obče,

5 K za sejake, 3 K na godinu

ili K 5, odp. K. 250 na

pol godine.

Izvan carevine vide postarina.

Bjelja i stijepice se u Puli.

Pojedina broj stoji to b. zapo-
stali za h. koli u Puli, toli-
čivan iste.

Urednički i uprava nalazi se
u Tiskari J. Krmotić i dr.
(Via S. Giacomo), kamo neka se
naslovjuje sva pisma i pred-
plate.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a noslogu sve polkvarci“. Naroda poslovica.

Učinkom rastu male stvari, a noslogu sve polkvarci. Naroda poslovica.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozzi 8).

ziju i inace, dočim ostaju hrvatska djeca i nadalje, bez škole, a cesarska vlada i njezinim činovnicima šute na sve to. Govori se u jednoj drugoj interpelaciji od istoga dana također o odmjeranju školskih taksa u jednoj mjestnoj občini. Na ni ta nije još rješena.

Jedna občina, koja mi je posve dobro poznata, naime ona u Kastvu, plaća godišnje najmanje 4000 kruna, više, nego li je dužna, a već četiri godine nemože se od c. kr. vlade i njezinim činovnikima niti kakve rješitve u tom pitanju dobiti. (Čuje se) Ako neima škola za veliki broj Hrvata i Slovenaca, ako manjka mnogo škola, u kojih bi se oni u svojem, materinskom jeziku podučavali, to je jedina krivnja c. kr. vlade. Po zakonu je bošna pozvana, ustrojiti škole, a ona je također pozvana, da odlučuje o naukovnom jeziku.

Nedugo da se dulje zadrži, kod ovoga predmeta. Kažem samo to, da imade samo u Istri 17.000 slovenske i hrvatske djece, koja su bez škole. (Čuje se) Talijanske djece neima, pak valjda niti deset, koji bi bili bez škole. To je nepristrano činovnika c. kr. vlade, nepristrano, koja bi moralna biti poznata njegovoj preuzvišenosti gospodina ministru-predsjedniku i svim članovom vlade iz navedenih interpelacija. (Odobravanje.)

Svećenikom brane učiti u školi.

U poslednje doba nedozvoljuvaju više ni svećenikom podučavati u školi. Do toga su već došle c. kr. školske oblasti! Ljudi mole za jednu redovitu pucku školu. Ta njima se nedaje. Ljudi imaju 150 djece, imaju zgradu, taj je svećenik, koji bi podučavao, ali ne! C. kr. oblast nedopušta svećeniku da podučava ono 150 djece har dole, dok se ustroji redovitu školu.

Ovaj slučaj dogodio se je, gospodo moja, u Brestu, na istarskom Krasu, u političkom kotaru koparskom, u velikom selu, i to u poslednje doba.

Strukovne škole.

Navesti da jošte nekoje točno podatke o školskim odnosašnjim u primorskih pokrajnjah.

Gospodo moja! U Primorju postoji samo jedna državna obrtna škola, i to u Trstu, i na toj je naukovni jezik samo talijanski. Ja poznam sam više hrvatskih i slovenskih dječaka, koji polaze tu školu, koji se moraju tamo početkom talijanskim jezikom mucići, kojim se dake talijanski jezik upravo naravljaju,

U čitavoj Istri postoji samo jedna obrtno-pripravna škola, dočim imade više talijanskih. U čitavom Primorju jesu samo dve nautičke škole, obje sa talijanskim naukovnim jezikom, nikakvi neima pak s hrvatskim, premda se posvećuju više Hrvata - nego li Talijana pomorstvu — osobito na kvarnerskih otocih i na obala Kvarnera.

Velika većina, oko 75 postotaka, pučanstva Istre pripada seljakomu stasišu, ali neima poljodjelske škole ni za to se sljako pučanstvo, dočim se može u talijanskom jeziku u nekojih zavodil u Početu poljodjelsku poduku uživati.

(Konac sledi).

Franina i Jurina.

Fr. Ča da te od sada zapovidat va. Ti njanje abreji?

Jur. Ča si Franino na glavu pal!

Fr. Po moju puru piše trščanska abreska gazeta, da je predobabil njegov partid.

Jur. Onda su va lepoj kompaniji prodanci i kraljevske podstupnice.

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Priestolenski sudnik u Puli. Dne 28. pr. m. stigao je nadvojvoda i pleso-naslijednik Fran Ferdinand sa suprugom parobrodom „Wurmbrand“ sa izloka u Pulu. Visokoga putnika dočekuju poglavice mjesnih oblasti sa zapovjednikom Minatilom na čelu. Nadvojvoda se podao najprije u kasino vojne mornarice, gdje mu se pokloniće predstojnici mjesnih oblasti i zatim je obašao c. kr. arsenal. Viski gost pregledao je tečajom dana znamenitosti grada i na večer odjeljao se je sa suprugom i pratnoj po željeznicu put Beča.

Nadzor Škola „Družba sv. Cirila i Metoda“. Keko smo već u zadnjem broju javili, boravio je ovđe prošlog četvrtog zastupnik Spinelli, da pregleda kad predsjednik družbe sv. Cirila i Metoda njezine škole u ovom kotaru.

Zadržao se je na dugo u dvorazdružnoj našoj skoli u Puli - Štiani i njezinj sporednici u Vinkuram; koliko smo mogli dozvani, na oba je kraja bio posve zadovoljni s uspjehom a tako i sa polazkom, uzme li se u obzir, da je u ovo doba baš nesto više bolesti na djeci.

Subotu bio je u Stokovcima (sudbeni kotar Vodnjan), da pregleda i onu školu, što je tek prošle godine otvorena. Pratili su ga tamo dr. Laginja i L. Kriz. Predsjednik „Družbe“ ne samo što je obširno izpitao sve prisutne učenike, da vidi, kaže li se kakav napredak, već u ovih nekoliko mjeseci, nego je sa svojimi pratiloci također pregledao p-tanko sve što je naša „Družba“ tamo kupila u školske svrhe. Školska soba po prostoru i položaju odgovara posve mjestinu okuhotima i potrebama. Isto tako moći će biti koristan i za poduku i za učitelja vrt okolo kuće. Ovaj dio kuće, što je opredijeljen za stan učitelja, zaliheže nimalo neodgovara, te će biti od preke nužde, da se dobro popravi; o tom se je na licu mjestu baš na svoje oči uvjerio „Družbin“ predsjednik.

Bližnji svećenik, častni Velikanje, u Jursićima, pogostio je tom prilikom po njegovom plemenitom načinu svoga negdušnjeg sručenika i njegove pratilice, te jima pokazao kako je ovo zadnjih godina lijepe popravio crkvu i kako još uvijek doziduje, krči, sije i sudi u ovoj oazi, što ju je svojom rukom stvorio. Kamo sreć, da jih je pedeset onakovih po Istri!

Novi poštanski ured u Puli. Dne 1. aprila L. g. otvorio se u predgradju Sv. Martina, novi neerarski poštanski ured, sa zvaničnom oznakom Puli 3, koji će primati sve predmetne listovne i vozne pošte te službovati kao subiraonica poštanske stedione. — Akopren ured nije smješten u pravu središte predgradja Sv. Martin, nu kada druge nje — dobro nam došao barem za udobnost činovnika, kada nije već za občinstvo. ured je smješten u novoj kući ljekarina Petronio u Viale Carrara (nedaleko kotarskoga suda te pjesacke vojarne).

Kao što su je predviđalo, te sudeć po privremenom šabloniranom njemačko-talijanskom napisu, i ta počućnica c. kr. poštanskog ureda neće imati hrvatskoga napisu, akopren je namjenjena za pred-

maslo, odnosno izazivanje g. poštarskog upravitelja u Puli, jer nevjerojemo, da je gosp. ravnatelj Felicetti sam tako odredio. Koliko vremena će nas prezirati jošte državne oblasti u Puli?

Novo pokriveno tržiste u Puli bje otvoreno občinstvu juče, dne 1. aprila. Zgrada sama sobom čini lep utis. Izvanruke je većini občinstva, osobito predgradju Šijana. Razpoređenje unutarnjosti jest moderno; nu, jako nespretno te za odmjereno najnovinu premalen su prostori za prodavace. U prvom katu naime nalazi se glavno tržiste, dočim prizemno u unutarnjosti nalaze se skladiste za odnosne najamnike. Po verandom izvana jesu prostori za prodavace ribe, a pod vrednim nebom odmjerjen je prostor za prodaju zelenja, jaja, kokosiju itd. Kako rečeno, kompleks tržista jest lep. Za želiti bi bilo jošte, da se obziru na razne epidemije barem u prvom katu u tržisu postave higijenički plijavvalnici, da se kroz pršinu, koja će i onđe vladati, bacili suvremenim nerazciraju.

Legina Škola u Soščiblju. Od prijatelja doznaš smo, da će se ovih dana otvoriti nesretna škola talijanskog društva „Legia Nazionale“ u disto hrvatskom selu Soščiblju (obč. Kansanar). Svaki razuman čovjek znade dobro za čim teže istarski talijanaši, otvarajuće „Legine“ škole po našim selih i mjestih. Oni idu naime da, da se našu dječicu otudj Bogu i našu, da se ili najprije otrgne iz naručja sv. crkve i da se ih odgoji u lažliberalnom talijanskom duhu, a zatim da se ih na rodno usmrti. Talijanši bo znaju, da dok su naša djeca u kristi sv. crkve i u njezinom duhu uzgojena, uzaludan im je svaki posao da ih tako luhko odnarođe. Znatljivo smo, gdje će naći svećenika, koji će blagosloviti školu, koju podigose novcem framsasuna i slobodniji zidari ili kako se savi zovu istarskih liberalaca. Istolako radi bismo znati svećenika, koji će podučavati kršćanski nauk talijanskim jezikom našu hrvatsku dječicu. Tamo se je bio uvjek držao izključivo hrvatskim jezikom kršćanski nauk, jer drugoga jezika nepoznaju ni roditelji i još manje njihova dječa. Kansanarski svećenici — koliko nam je poznato — odklonili su kao pravi svećenici svaki dodir sa onom školom, što im samo na čast služiti može i čim su pokazali, da nesto u nikakvom savezu sa protivnicima sv. crkve i našega naroda. Bit će po svoj prilici, da su naši kakva „pobožna“ talijansko svećenika iz Rovinja, koji obično psuju i odsudjuju lažliberalce, ali inace idu složno s njimi, kad treba okrenuti s vratom našemu neukomu narodu. Ta nesretna škola bila bi i do sada otvorena, ali nemoguće naći svećenika sive dove do sada, dok se nije netko podnio lažliberalcem, da će im pomoći duševno i tjelesno ubijati našu dječu. Možimo vruće prijatelje s onih stranah, da nas obaviste o blagoslovu i otvorenju te škole i da nam nezaborave prioblići pod puni naslov toga svećenika, koji će se dati za Judin novac u službu protivnika crkve i našega naroda.

Novakrežje za puljski kotar svršilo je dne 28. marta. Toga dana predstavilo se je u jutro komisiji 87 mladića iz občine Barbana i 32 iz občine Bale. Od prvih bijasne utovareno 23, od drugih 10. Iz vodnjanske občine predstavilo se ih je 192, i unovačilo 58; iz občine Sanvičenti 54, unovačeno 14; iz Kansanara 71, unovačeno 12. Unovačenje trajalo je od vone dječaka do subote. Unovačeno bijaše u svemu 250 mladića iz ovoga kotara.

Pazinski kotar:

† Fran Jerečić-Miličić. Nakon duge i težke bolesti umro je u Lindaru dne 27. marta bivši visegodišnji obč. zastupnik i župan, crkveni starešina i posjetnik Fran Jerečić-Miličić u 76. god. života. Komu nije u kotaru pazinskem, a mnogi

obitelj? Već davno obitelj je ova na glasu radi svojeg pošteng sreća, pohođnosti, go-stoljubivosti i rođoljubija. I preminulog Franeta resile su sve vrline. Dokaz tomu je mnogočet prijatelja i znanaca na spro-vodu. Bratio je svoje, u tudje nije ditao; Ljubio stvarao svakoga, nikomu zla činio. Izvanruke i iskreno stvarao njezine službenike, koji su u njegovoj obitelji nasli uvjek za-kiona. Gostoljubiv je bio i odiše; tuj je našao okrepe svećenik, ličenik, odvetnik, c. kr. činovnik, učitelj, poslužnik, siromah bez razlike narodnosti; nikomu nije vrala zatvarao. Rodoljubiv i značajan stekao se povjerenje svojih sumišljenika a stovanje istih protivnika. Već iz 70. godine, u zamku marodnog pokreta u Istri, kad je trebalo po bielom danu svićom čovjeka našeg misljenja tražiti, vidimo njegovog pok. oca Franu, gdje se postavlja u red naših, uzprkos svim neugodnostima, iz-smjejavajući i rugaju, komu bijahu onda naši ljudi izpostavljeni. Nemareć za obzire hrvatske, nemareć za zamjere mnogobrojnih prijatelja iz pravničkog tabora, pušta se birati za „fiduciari“ za izbor zastupnika u Beč. A naš pokojnik, koji je znao više puta ljepe priporjeđati neugodnosti, koje je moralna njegova obitelj radi toga pretrpjeli — bila su ho onda vremena, kad se moglo i u Lindoru javno vikati: kre-pala „Naša Sloga“ „crepa i cranzi“ — vjerno je nasliđeo stope svoga oca, svoje narodne dužnosti vjorno izpunjavao. Bio je predstavnik „Naše Sloga“ od njezinog početka. Poznajući njegovo pošteno srce, izabrao ga puk, odmah čim je oprava mjesnine občine Pazin prešla u naše ruke, svojim zastupnikom i županom, koji časti je obnašao, dok se nije pred godinu dana radi zdravlja zahvalio. Kao razuman gospodar umno je i razborito županovao por. obč. Lindar na obice zadovoljstvo, netražeći pri tom svoje koristi. Skrbio se za red i napredak u Lindaru; i g. je učitelju bio za školske potrebe desna ruka; pratinja školske djece kod sprovoda bila mu u znaku har-nosti. Skrbio se kar crkveni starešina za crkve. Nije li u svemu uspio nji njegova krivnja; volio je trpiti i međutim nego pri-govarati, odiše je ho stvarao svećenički stalisi. Pustio ucviljenu udovu, koju neka Bog kriepi a njevu: pokoj vječni.

Iz Pazinu nam pišu: „Ako su te drugi otvorenim pitali, mogu te i ja — to je eto načelo, kojim se u broju od 19. marta L. g. opravdava postupak izpunjevanje župne uprave.

I doista moramo priznati, da „sa-dasjna“ župna uprava je dosljedna tonu načelu, ali nipošto onomu, da će se u svemu ravnati prama postupku svojih pred-sastnika.

Cinjenice neka govore. Do god. 1902. crkveni su pjevali skladno i bez prigovora pjevali mi koru hrvatskim jezikom omiljene nabožne pjesme pri zorničima i o Božiću, te plać Majke božje pred grohom u uz-krsu. Od g. 1902. neće da tuga pjejavu, te njih zanjenjuju dva glasa, kojim su „crkveni pjevali“ sriju, a puk se sablaznuje.

Do god. 1902. kod pjevanjih misa, kad je pri evangeliu svećenik zapjevao: „Gospodin s vam!“ i „Nasljedovanje itd.“ — odgovarali su crkveni pjevali takodjer hrvatski, a od god. 1902. — latinski.

Do god. 1902. pjevalo se redovito u nedjeljama iz misje hrvatski: „Budi hva-ljeno itd.“, a od g. 1902. je i to posvema odpalno.

A što puk na to? „Eto i iz crkve nas tjeraju“, čulo se već glas, a bit će i gorg, podje li se tom stazom dalje.

Sadašnjoj župnoj upravi je pak prost, da ove gole činjenice iznesu na obranu proti napadajućem na nju u porečkoj babi „L'Istra“.

Porečki kotar:

Mjesto služe na c. kr. kot. sudu u Motovunu. Službeni list prilagođen na-tjecaj na mjesto služe kod c. kr. kotarskog

Komu sa dokazi o

poslovanje bacio je tečajem 1902. godine ko-
risti 261.531 krunu i 95 para. (Uprkos tako
sjajnom finansijskom uspjehu slavno ravnato-
stvo "Ungaro-Croat" nije uvažilo lanske
godine molbu našega uredništva gledje podje-
lenja bezplatne vožne karte za jednoga našega
suradnika, koji je imao putovanje u Dalmaciju.
Ur.) U nadzorni odbor bijahu izabrani dosta-
dojni članovi. Interese na dionice (200 kruna
po dionicu) od 1. maja dobiva se kod riecke
banke.

Ugarsko-Hrvatsko dioničko po- morsko parobrodarsko društvo na Rieci objavljuje:

Sa 1. travnja o. g. nastupile su u
plovitvenom redu na istarskim prugama
sledeće promjene:

1. Pruga Rieka-Istra-Trst: odlazak iz
Rieke prenešen je od srede na četvrtak
i uslijed toga i dolazak u Trst od četvrtka
na petak; putovanje na povratku iz Trsta
ostaje nepromjenjeno.

2. Pruga Rieka-Pulj: buduć je brzina
vožnje povećana od 9 na 10 milja na sat,
nastaje promjena u satima dolaska i od-
laska u svim postajama koliko na polazku
toli na povratku, izuzam odlazak iz Rieke
i Pulja, koji ostaju nepromjenjeni.

3. Pruga Rieka-Losinj malo: iz ove
pruge izpušteno je ticanje Mošćenica i
Bersete, a povećana je brzina vožnje od
9 na 10 milja na sat i zato ima promjenu
u odlazima i dolazima na čitavoj prugi,
izuzam odlazak iz Rieke i odlazak iz Lo-
sinja malog, koji ostaju kao i do sada.

4. Brza pruga Rieka-Opatija-Pulj:
ova pruga prenešena je od četvrtka na
sredu sa odlazkom iz Rieke u 7:45 sati
namjesto u 7 sati u jutro; prema tomu
mjenjuju se sati dolaska i odlaska u Opa-
tiji i Pulju na polazku, dočim na povratku
ostaju i nadalje kao do sada.

5. Pruga Rieka-Krk: odlazak iz Rieke
ostaje nepromjenjen, ali ima malih pro-
sklizanju pripada "rekord" svakako Edgins-

mjenju u dolazima i odlazima na drugim
postajama; mjenja se odlazak iz Krka na
povratku tako, da će sredom uzsljetiti u
6 sati u jutro; dočim na sve ostale dane
u 5 sati u jutro.

6. Priklučna pruga Krk-Baška: ova
pruga, koja je prošle godine u svezi sa
prugom Rieka-Krk bila ustanovljena, tiz-
u postavlja se i ove godine za trajanje
ljetnog doba, sa odlazkom iz Krka u utorku
u 5:15 na večer a iz Baške na povratku
u sredu u 4:30 u jutro.

7. Izravna pruga Rieka-Opatija: po-
većan je broj putovanja na 18 na dan,
od kojih prvo bili će istodobno iz Rieke
i iz Opatije u 7 sati u jutro a posljednje
iz Rieke u 8:30 sati na večer i iz Opatije
u 8 sati na veler.

8. Pruga Cres-Rieka: odlazak iz Cresa
bili će za 1 sat ranije, t. j. svaki dan izm
nedjelje u 5 sati u jutro; odlazak iz Rieke
ostaje nepromjenjen.

Na ostalim istarskim prugama ostaje
u krijepti dosadašnji plovitveni red.

Našim drvorazm do znanja. Dne
8. aprila o. g. držali će se dražba jelovih,
smrekovih i bukovih staba na pantu u
području raznih županija kod kr. Šumars-
kog ureda u Otočcu.

Najistrijli način gibanja i najveći
uspjesi, koji su godine 1902. u tom po-
gledu postignuti. Evo nekoliko primjera,
kako se dandanju neka vrst ljudi na
kopnu ili na moru najbrže miče. Najveću
brzinu u plivanju dokazao je engleski
plivač Jarvis, koji je prevelio četiri kilo-
metra za jedan sat; u marširanju izlaknuo
se neki Meagher, koji je u jednom satu
marširao 10 km. na sat; u trku je
englez Watkinson uspijeo, da stabilizira
svjetski rekord sa 18 kilometara na sat;
francuski kanotjer "Lutec" dosegao je

plivač Jarvis, koji je prevelio četiri kilo-
metra za jedan sat; u marširanju izlaknuo
se neki Meagher, koji je u jednom satu
marširao 10 km. na sat; u trku je
englez Watkinson uspijeo, da stabilizira
svjetski rekord sa 18 kilometara na sat;
francuski kanotjer "Lutec" dosegao je

tonu, koji je u šestdeset minuta sklizanjem
postigao 28 kilometara; u jahanju ide pr-
venstvo amerikanca Mac Gowan Captain-a,
kojeg je konj na sat pretrčao 35 kilomet-
ara; biciklista Bauge učinio je u jednom
put od 50 kilometara; na moru je
engleska contra-torpedinjica "The Vigor"
u jedan sat prebrodila 66 kilometara, dok
je njemački parobrod "Deutschland", koji
je iz Europe stigao u Ameriku u 5 dana,
12 sati i 23 minute, učinio na sat maksimum
45 kilometara; konačno automo-
bilista Jarrot sa svojim je automobilom
postigao brzinu od 86 km. na sat, a For-
tner u Huguiers, "recordmens" 125 ki-
lometara na sat. Ovo su eto najveće brzine,
što su ih sportsmanni sa svojim prome-
talima do sada postigli.

Koliko vrijedi jedna žena. — U
Ugandi dobra supruga stoji po srednjem
četiri-bika, jednu skatalju naboja i
šest šivacih igala. Jedna kafarska žena
vrijedi, da što prema položaju, koji ima
ojeznicu obitelj u družtvu, — od dve do
deset krava. — U Tatarskoj daju svekrvi
stanovitu kolicišnu maslaču. Kod Mishnića
bogataš plaća za svoju zaručnicu dvadeset
volova; ako je pak siromal, može dobiti
ženu za jednu svinju. — U zemlji Timora
ne može se nitko ženiti, ako ne posjeduje
stonojih zubi. Na figljiskom otociju valja
imati kitovih zubi, a kod divljaka mon-
golskog plemena žena se može zamjeniti
sa dve jelene dlake. Kod nas se žene
ne kupuju, ali ipak kostaju puno.

Gospodarske vesti.

Dobra kava! Koja gospodarica ne ubraja
si u čast i ne smatra si kao njezin ponos,
kada postavi na stol dobru i valjanu kavu? Nu-
žaljivo ćesto biva najbolja vrst kave usfid
manjerevdni prirodaka pokratana, pa se
krivja tada nepravo bacu na najbolju vrst.

Kalireiner-Kneippova sladna kava može se pre-

poručati, kao vanredno lečna, a ujedno i naj-
jeftinija primjesta k zrnatoj kavi, kao također
najbolja naknada za istu. Na samovlastan Kal-
ireinerov način dobiva Kalireinerova Kneipp-
ova sladna kava obilježena mjomiris zrnate
kave, čime postaje kavni napitak blaži i ugod-
niji, a i po zdravlje koristniji i pristupačniji.
Tko si dale prednosti pravoga Kalireinerova želi
osigurati, neka već u ime vlastite dobrobiti pazi
kod kupovanja na izvorne omote s imenom
"Kalireiner" i sa zaštitnim znakom "zupnik
Kneipp". Što se pak nasuprot otvoreno od-
vagnuto i krivo pod izlikom Kneippove kave
prodaje, uviek je obično naprosti przeni ječam
ili varen slad, ali nikada Kalireiner.

Pepeo od drva, kao gnoj za livade.
Izkusan livadar piše o toj stvari, da pepeo
i to ne izluženi, vrlo dobro djeluje na li-
vadno tlo, imenito na mahovinom pokrivenim
livadama. Pepeo je prikladno gnojivo za sve
vrsti tla, osobito na valjano odvodnjenoj
tresetištih, jer u njemu ima svih rudnih
sastojina, što ih biljne za hrana trebaju.
Osim toga pepeo pomaze razvratati hra-
nive, u tu nalazeće se tvari, te ih čini
pristupnima biljama. S toga je pepeo naj-
bolje gnojivo na livadama i u prvim dvima
godinama dize njihov prihod za dvostruko.
Pepeo djeluje više, ako se u jesen upo-
triebi. Najviše djeluje pepeo od drva u
vlažnim godinama, kadno ga valja s pro-
leća upotrebiti, navlaštiti oko u travnju
i svibnju vlada vlažno-toplo vreme. U
pepelu ima prosjekom 6—10 postotaka fosforne kise-
line, 30 do 35 postotaka vapna, 5—6 po-
stotaka magnezije. Drvni pepeo upotrijebi-
se ili sam za se ili mu se primješa du-
šičnih gnojiva i fosfata. Osobito je valjano
gnojivo drveni pepeo za heljd, lan, luk,
salat, duhan, korun, zob i raz. Pepeo,
pomican s košćanim brašnom, daje naj-
izvršnije gnojivo. Vrlo je koristan drveni
pepeo kao tamnilo mahovine i drugih
nametnika na tlu livada.

Izvješće

o glavnoj skupštini „Prvog istars. Sokola“ u Pulju,
obdržanoj dne 22. marta 1903.

Kako jur javljam, društveni starosta g. L. Križ,
procitao je na toj skupštini sledeće izvješće:

Dne 24. septembra 1897., sastalo se u dvorani
»Čitaonice«, tridesetak rodoljuba na dogovor gledje
ustanovljenju sokolskog društva.

Lacko Križ, sazivač toga sastanka, raztumačio je
pozvancima svrhu i cilj sokolskih društava. Upozorio
je osobito na česko sokolstvo, koje je svojim radom
pomoglo pomladiti česki narod i probuditi ga na nov
život. Ovdje u Pulju stotine naših mladića, koji rade u
c. i kr. pomorskim arsenalu i drugdje, ostavljeni su
sami sebi i sudbini, a najviše tudi u društvenu u kojim
se još više odnarođuju svome domu i tudi materinskom
jeziku. Koliko njih je, koji jošte čete u srcu svome onaj
žar ljubavi do domovine i do materinskog jezika, ali
ga žalibovo ili posve malo znaju govoriti, ili su ga
u talijanskim školama posve zaboravili. Evo dakle
sokolu štepe i plemenite zadatke, da uz očajanje tela
osvježi i duh mladeži naše i da ju privede k domaćem
ognjištu, koje toplo grije, bratskom ljubavi i izkrešenošću,
a ne pali tudjinskom vatrom osvete razpuštenosti i iz-
dajstva!

Misao se porodila i rječ je paža. Misao zdrava,
rieč prava! I eto ona mala četa tridesetih rodoljuba
odluči i zaključi na onoj osnovateljskoj skupštini, da
se dade novome društvu ime »Prvi istarski Sokol
u Pulju«, jer je u istinu prvi Istri. Prihvati jedno-
glasno podstramač pravila, te izabere odbor od deset
članica, kojemu će biti zadatak, da izbodi odobrene
pravila, i da se pobrine za sve, što bi moglo posjepiti
početak djelovanju.

Pošle malih promjena u pravilima, koje promjene
je visoko c. kr. namjestničtvu u Trstu tražilo, rješenjem
od 21. studenoga 1897. broj 23701, isto je namjestničtvu
potvrdilo pravila društva »Prvi istarski Sokol u Pulju«,
od kojeg dana eto društvo zakonito obstoji.

Međutim naš se dan početka neka broji sa danom
3. prosinca 1897., t. j. onim danom, za koji je ovako
zakonito obstojeće društvo sazvalo svoju prvu redovitu
godišnju skupštinu.

Iz zapisnika te skupštine razabiremo, kakvim je
oduzevljem i marom započelo društvo djelovati. Društvo

je naime već toga dana brojilo 94 člana, od kojih tri
utemeljitelja; za naše odnosa doista liepi broj, broj
koji nam je davao najboljih nade za buduće.

Kao što pjevačko društvo bez pjevača nema smisla,
tako i još gore mora se smatrati gombalačko ili so-
kolsko društvo bez tjelesnjebe. To je imao i na umu
izabrani privremeni odbor, koji je skupštinu izvjestio,
da je uzeo u našam najveću i najljepšu dvoranu u Pulju,
dvoranu »Stadt Pola« u kojoj se eto hvala Bogu i
danas vježbamo.

Sve hrvatske i slovenske novine najvećom su
simpatijom popratile vijest o osnutku našeg Sokola, a
na samu prvu skupštinu došli su brzovjani pozdravi od
Sokola u Celju i Ljubljani te pevskego društva u
Celju i brata F. Muhačeka iz Ljubljane, dočim je
»Hrvatski Sokol« u Zagrebu pismeno izrazio svoje ve-
selje i zadovoljstvo, a bio nam od prvog dana sa naj-
većom pripravnosću uvjek na pripomoći i uslugu, pa da
na nam olahkoti nabavu sprava, poslao nam je 5. ožujka
1898. pripomoći od 50 kruna, za koju svetu upisali
smo naše bratsko društvo među članove utemeljitelje.

Da ne podje u zaborav, i da se odužimo uspo-
meni onim članovom, koji su bili osnivači našeg Sokola,
navesti ćemo imena prvog odbora izabranog na toj
skupštini:

brat Lacko Križ, starosta
Ante Mezulić, podstarosta
Stipe Gjivić, tajnik
Al. Kandušer, blagajnik
Karel Fuchs
Vojtěch Mazanec
Potočnik Josip
Pavešić Jakov
Blašković Josip
Ciciliani Ante

Od ovih pako bili su brat Križ, Mezulić i Pa-
vešić neprestano i do danas ponovo u odbor birani,
tako da se uz sokolsku petgodišnjicu može računati i
pet godišnjica njihovog rada.

* * *

Ocertali smo u kratko početak i osnutak našeg
društva, a sada preći ćemo redom, da vidimo, kako i
koliko je naš Sokol zadovoljio svoju zadatku:

1. Zabave. Glede njih, možemo se ponosom
obazirjeti na naš prošli rad. U zajednici sa našom
»Čitaonicom« pripredjivalo se svake godine više za-

bava. Tko se ne samo izmed vas nego i mnogog ne-
člana nesjeća naše tradicionalne zabave »Nikolajevu«?

Već prve godine, t. j. 1897., započeo je naš Sokol
sa Nikolajevom zabavom, koja je moralno i materijalno
prekrasno izpala i družtu donela lep dobitak, s kojim
je moglo da naruci prve i najpotrebnije stvari. I koncem
svake godine, kad svet željno izčekuje sretnu i veselu
novu godinu, punu nade, skupio bi opet naš Sokol u
bratsko kolo i pod svoje krilo i svoje članove i njihove
znance, rođake i prijatelje, da jih ugodnom za-
bavom prevede iz stare u novu godinu.

U mesopustu svake je godine bilo najmanje pet
plesova. Godine 1898. bio je »Veliki pleš« Čitaonice i
Sokola u kazalištu, pa je tako i šire občinstvo upoznalo
i vidjelo sokolaše u njihovom društvenom dijelu.

Izm tih zabava davalo je društvo takodjer i u
jeseni male zabavice ili pak veće koncerte, da mogu
članovi u to dosadno i obično kišovito vreme proći
koju uricu u zabavi.

U pjevanje i tamburjanje, koje već od god. 1899.
poduzeće brat Jelusić, pripredjivala se i koja mala ve-
sela igra, ili se deklamovalo, tako da je program naših
zabava bio uvek ako i ne bogat po vrednosti i zna-
mitostu sadržaja, ali je bio raznolik, živ, ugodan i za-
bavan.

Nadalje odstupilo je društvo pripodice i dogo-
vorno s Čitaonicom svoju dvoranu i za druge zabave.
Tako dramskoj družbi Stojkovićevoj, Gavrilovićevoj,
Vukovarskom tamburašima itd.

2. Izleti: U prvom početku nije se mnogo
obzir uvelo na izlete. Nije se ni računalo na uspjehe,
budi izravno za društvo budi neizravno za narod. Tekar
treću godinu obstanka odluci novi tada izabrani odbor,
pripredjivati društvene izlete u okolicu. Prvi je takav
izlet bio u Medulin god. 1899., za istim redali se drug
jedan za drugim skoro svake nedjelje, u drugo selo.
Još su danas u živoj uspomeni veliki i krasni izleti u
Loboriku, u Sokolsku uvalicu, Ližnjem i Luzi na moru.

Mlađi se je svet ulovio u bratsko kolo i nastao
novi život, život pun oduševljenja i poleta. Naša mladež
otgrnuta zadužnim i nezdravim gospodinom i odvedena
u čistu zdravu narav, a gadne tudjinske poulične pjesme
zamjenile se sokolskom koračenicom, koja se danas or-
i stotinu bratskih srđaca.

(Slijedi.)

poslovanje bacio je februar 1902. godine k o
risti 261.531 krunu i 95 para. (Uprkos tako
sjajnom finansijskom uspjehu slavno ravn
ateljstvo „Ungaro-Croate“ nije uvezlo lanske
godine molbu našega uredništva gleda podje
lenja bezplatne vožne karte za jednoga našeg
suradnika, koji je imat putovati u Dalmaciju.
Uč. U nizozemski odbor bijahu izabrani dosa
dašnji članovi. Interese na dionice (200 kruna
po dionici) od 1. maja dobiva se kod riecke
banke.

**Ugarsko - Hrvatsko dioničko po
morsko parobrodarsko društvo na Rieci**
objavljuje:

Sa 1. travnja o. g. nastupile su u
plovitvenom redu na istarskim prugama
slijedeće promjene:

1. Pruga Rieka-Istra-Trst: odlazak iz
Rieke prenešen je od sreda na četvrtak
i uslijed toga i dolazak u Trst od četvrtka
na petak; putovanje ne povratku iz Trsta
ostaje nepromjenjeno.

2. Pruga Rieka-Pulj: buduć je brzina
vožnje povećana od 9 na 10 mila na sat,
nastaje promjena u satima dolaska i od
lazaka u svim postajama koliko na polazku
toli na povratku, izuzam odlazak iz Rieke
i Pulja, koji ostaju nepromjenjeni.

3. Pruga Rieka-Lošinj mall: iz ove
pruge izpušteno je ticanje Mošćenica i
Bersete, a povećana je brzina vožnje od
9 na 10 milja na sat i zato ima: promjenu
u dolazcima i dolazcima na čitavoj prugi,
izuzam odlazak iz Rieke i odlazak iz Lo
šinja malog, koji ostaju kao i do sada.

4. Brzi pruga Rieka - Opatija - Pulj:
ova pruga prenešena je od četvrtka na
sredu sa odlazkom iz Rieke u 7:45 sati
namjesto u 7 sati u jutru; prema tomu
mjenjuju se sati dolaska i odlazka u Opa
tiji i Pulju na polazku, dočim na povratku
ostaju i nadalje kao do sada.

5. Pruga Rieka-Krk: odlazak iz Rieke
ostaje nepromjenjen, ali ima malih pro
-

mjenja u dolazcima i odlazcima na drugim
postajama; mjenja se odlazak iz Krka na
povratku tako, da će sredom uzsliditi u
6 sati u jutro; dočim na sve ostale dane
u 5 sati u jutro.

6. Prikupljena pruga Krk-Baška: ova
pruga, koja je prošle godine u svezi sa
prugom Rieka-Krk bila ustanovljena, ne
postavlja se i ove godine za trajanja
ljetnog doba; sa odlazkom iz Krka u utorak
u 5:15 na veleri a iz Baske na povratku
u sredu u 4:30 u jutru.

7. Izravna pruga Rieka-Opatija: po
većan je broj putovanja na 13 na dan,
od kojih prvo biti će istodobno iz Rieke
i iz Opatije u 7 sati u jutru a posljednje
iz Rieke u 8:30 sati na veče i iz Opatije
u 8 sati na večer.

8. Pruga Cres-Rieka: odlazak iz Cres-a
biti će za 1 sat ranije, t. j. svaki dan između
u 5 sati u jutru; odlazak iz Rieke
ostaje nepromjenjen.

Na ostalim istarskim prugama ostaje
u krijeplosti dosadašnja plovitveni red.

Našim drvočcem do znanja. Dne
8. aprila o. g. držati će se dražba jelovih,
smrekovih i bukovih stabala na pantu u
području raznih šumara kod kr. Šumar
skog ureda u Otočcu.

Najhitriji način gibanja i najveći
uspjesi, koji su godine 1902. u tom po
gledu postignuti. Evo nekoliko primjera,
kako se dandanašnji neka vrst ljudi na
kopau ili na moru najbrže miče. Najveću
brzinu u plivanju dokazao je engleski
plivač Jarvis, koji je prevadio četiri kilo
metra za jedan sat; u marširanju iztaknuo
se je neki Meagher, koji je u jednom satu
marša učinio 10 km. na sat; u trku je
englez Watkinus uspijeo, da stabilira
svjetski rekord sa 18 kilometara na sat;
francuski kanotjer „Lutece“ dosegao je
svomlad ladjom 34 kilometara na uru; pri
plovitvenu pripada rekord svakako Edgin-

ton, koji je u sedmdeset minuta sklizanjem
učinio 28 kilometara; u jahanju ide pr
venstvo američanaca Mac Gyvan Captain-a,
kojeg je konj na sat pretrčao 35 kilometara;
biciklista Baage učinio je u jednoj
uri put od 50 kilometara; na moru je
engleska contra-forpednjaka „The Vigor“
u jedan sat prebrodila 66 kilometara, dok
je njemački parobrod „Deutschland“, koji
je iz Europe stigao u Ameriku u 5 dana,
12 sati i 23 minute, učinio na sat ma
ksimom 45 kilometara; konačno automo
bilista Jarrot sa svojim je automobilom
postigao brzinu od 86 km. na sat, a Fo
urnier i Hugière, „recordmens-i“ 125 ki
lometara na sat. Ovo su eto najveće brzine,
što su ih sportsmanni sa svojim prome
talima do sada postigli.

Koliko vrlići jedna žena. — U
ugradni dobra supruga stoji po srednjoj
čestici čelični bika, jednu statulju naboja i
šest sivnich igala. Jedna kafarska žena
vrlići, dašto prema položaju, koji ima
ojezina obitelj u državu, — od dvije do
deset krava. — U Tatarskoj daju svekrvi
stanovitu količinu maslaca. Kod Mishnića
bogatija plaća za svoju zaručnicu dvadeset
poljova; ako je pak siromah, može dobiti
ženu za jednu svinju. — U zemlji Timora
ne može se nitko zeniti, ako ne posjeduje
stolovnih zubi. Na figijskom otociju valja
imati kitovih zubi, a kod divljaka mon
golskog plemena žena se može zamjeniti
sa dvije jelenove dlake. Kod nas se žene
no kupuju, ali ipak koštaju puno.

poručati kao važno tečno, a ujedno i naj
jeftinija primjeda k zratoj kavi, kao takodje
najbolja naknada za istu. Na samovlastan Ka
threinerov način dobiva Kathreinerovo Kneip
pova sladka kava obiljubljeni miomiris zrane
kave, time postaje kavni napitak blazi i ugodi
niji, a i po zdravje koristniji i pristupačniji.
Tko si dakle prednosti pravoga Kathreineria želi
osigurati, neka već u ime vlastite dobrbiti paži
kod kupovanja na izvorne omote s imenom
„Kathreiner“ i sa zaštitnim znakom „župnik
Kneipp“. Sto se pako nasuprot otvoreno od
vagnuto i krivo pod izjavom Kneippove kave
prodaje, uvek je obično naprosto przeni ječam
ili varen slad, ali nikada Kathreiner.

Pepeo od drva, kao gnoj za livade.
Izkušan livadar piše o toj stvari, da pepeo
i to ne izluženi, vrlo dobro djeluje na li
vadno tlo, imenito na mahovinom pokrile
livade. Pepeo je prikladno gnojivo za sve
vrsti tla, osobito na valjano odvodjenih
tresetištih, jer u njemu ima svih rudnih
sastojina, što ih biline za hranu trebaju.
Osim toga pepeo pomaze razvijati hra
nive, tlu nalazeće se travi, te ih čini
priступnim bilinama. S toga je pepeo naj
bolje gnojivo na livadama i u prvim dymima
godinama diže njihov prihod za drostruko.
Pepeo djeluje više, ako se u jesen upo
triči. Najviše djeluje pepeo od drva u
vlažnim godinama, kadno ga valja s pro
jektom upotrebiti, navlastito ako u travnju
i svibnju valja vlažno-toplo vrieme. U
pepelu ima prosjekom 6—10 postotaka
kalijata, 2:5 do 3:5 postotaka fosforne kise
line, 30 do 35 postotaka vapna, 5—6 po
stotaka magnezije. Drvni pepeo upotrebi
se ili sam za se ili mu se primješa du
ščenih gnojiva i festala. Osobito je valjano
gnojivo drveni pepeo za helđu, lan, luk,
salatu, duhan, korun, zob i raz. Pepeo,
pomešan s košćanim brašnom, daje naj
izvrstnije gnojivo. Vrlo je koristan drveni
pepeo kao tamnilo mahovine i drugih
nametnika na tlu livada.

Gospodarske vesti.

Dobra kaval Koja gospodarica ne ubrava
si u čast i ne smatra si kao njezin ponos,
kada postavi na stol dobru i valjanu kavu? Ne
zašto često biva najbolja vrst kave usled
manjevrednih pridodataka pokvarama, pa se
krivnja tada nepravo bacca na najbolju vrst.
Kathreiner-Kneippova sladka kava može se pre
-

je naime već toga dana brojilo 94 člana, od kojih tri
utemeljitelja; za naše odnosnje doista lepi broj, broj
koj nam je davao najboljih naša da buduće.

Kao što pjevačko društvo bez pjevača nema smisla,
tako i još gore mora se smatrati gombalačko ili so
kolsko društvo bez tjelevožbe. To je imao i na umu
izabrani privremeni odbor, koji je skupštinu izvjestio,
da je uzeo u najam najveću i najljepšu dvoranu u Puli,
dvoranu „Stadt Pola“ u kojoj se eto hvala Bogu i
danas vježbamo.

Sve hrvatske i slovenske novine najvećom su
simpatijom popratile vješt c osnutku našeg Sokola, a
na samu prvu skupštinu došli su brzovjarni pozdravi
od Sokola u Celju i Ljubljani te pevskego društva u
Celju i brata F. Muhačeka iz Ljubljane, dočim je
Hrvatski Sokol u Zagrebu pismeno izrazio svoje ve
selje i zadovoljstvo, a bio nam od prvog dana su naj
većom pripravnostu uvjek na pripomoći i uslugu, pa da
nam olahkoti nabavu sprava, poslao nam je 5. ožujka
1898. pripomoći od 50 kruna, za koju svotu upisali
smo naše bratsko društvo među članove utemeljitelje.

Da ne podje u zaborav, i da se odužimo uspo
meni onim članovom, koji su bili osnivači našeg Sokola,
navesti ćemo imena prvog odbora izabranog na toj
skupštini:

- brat Lacko Križ, starosta
► Ante Mezulić, podstarosta
► Stipe Gjivić, tajnik
► Al. Kandušer, blagajnik
► Karel Fuchs
► Vojtečh Mazanec
► Potocnik Josip
► Pavetić Jakov
► Blasković Josip
► Ciciliani Ante
obornici.

Od ovih pako bili su brat Križ, Mezulić i Pa
vešić neprestan i do danas ponovno u odbor birani,
tako da se uz sokolsku petgodišnjicu može računati i
petgodišnjica njihovog rada.

Ocratali smo u kratko početak i osnutak našeg
društva, a sada preći ćemo redom, da vidimo, kako i
koliko je naš Sokol zadovoljio svojoj zadaći:

1. Zabave. Gledi nih, možemo se ponosom

obazrijeti na naš prošli rad. U zajednici sa našom
„Citaonicom“ priredjivalo se svake godine više za

Izvješće o glavnoj skupštini „Prvog istars. Sokola“ u Puli, obdržavoj dne 22. marta 1903.

Kako ju javimo, društveni starosta g. L. Križ,
protiče je na toj skupštini slijedeće izvješće:

Dne 24. septembra 1897., sastalo se u dvorani
„Čitaonice“ tridesetak rodoljuba na dogovor gled
ustanovljena sokolskog društva.

Lacko Križ, sazivač toga sastanka, razumio je
pozvanicima svrhu i cilj sokolskih društava. Upozorio
je osobito na česko sokolstvo, koje je svojim radom
pomoglo pomladiti česki narod i probuditi ga na nov
život. Ovdje u Puli stotine naših mladića, koji rade u
c. i kr. pomorskom arsenalu i drugdje, ostavljeni su
sami sebi i sudbini, a najviše tujim društvinama u kojim
se još više odnarođuju svome domu i tujde materinskom
jeziku. Koliko njih je, koji još čete u srcu svome onaj
žar ljubavi do domovine i do materinskog jezika, ali
ga žalobože ili posve malo znaju govoriti, ili su ga
u talijanskim školama posve zaboravili. Evo dakle
sokolu liepe i plemenite zadaće, da uz ojačanje tiela
osvježi i duh mladeži naši i da ju privede k domaćem
ognjištu, koje toplo grije, bratskom ljubavi i izkrešoču,
a ne pali tujdinskom vatrom osvete razpuštenosti i iz
dajstva!

Misao se porodila i rieč je pala. Misao zdrava,
rieč pravil I eto ona mala četa tridesetih rodoljuba
odluci i zaključi na onoj osnovateljskoj skupštini, da
se dade novome društvi ime „Prvi istarski Sokol
u Puli“, jer je u istinu prvi u Istri. Privrati jedno
glasno podastria pravila, te izabere odbor od deset
članova, kojemu će biti zadatak, da izbudi odobrenje pr
avila, i da se pobrine za sve, što bi moglo pospremiti
početak djelovanja.

Poslije malih promjena u pravilima, koje promjene
je visoko c. kr. namjestničtvu u Trstu tražilo, rješenjem
od 21. studenog 1897. broj 23701, isto je namjestničtvu
potvrdilo pravila društva „Prvi istarski Sokol u Puli“,
od kojeg dana eto društvo zakonito obстоje.

Medutim naš se dan početka neka brojci sa danom
23. prosinca 1897., t. j. onim danom, za koji je ovako
zakonito obstojeće društvo sazvalo svoju prvu redovitu
jedinstvu skupštinu.

Iz zapisnika te skupštine razabiremo, kakvim je
duševljjenjem i marom započelo društvo djelovati. Društvo

bava. Tko se ne samo izmed vas nego i mnogog ne
člana nesjeća naše tradicionalne zabave „Nikolajev“?

Već prve godine, t. j. 1897., započeo je naš Sokol
sa Nikolajevom zabavom, koja je moralno i materijalno
prekrasno izpala i društvo donjela lep dobitak, s kojim
je moglo da naruci prve i najpotrebitne stvari. I koncepm
svake godine, kad svjet željno izčekuje sretnu i veselu
novu godinu, punu nade, skupio bi opet naš Sokol u
bratsko kolo i pod svoje krilo i svoje članove i njih
hove znance, rođake i prijatelje, da jih ugodnom za
bavom prevede iz stare u novu godinu.

U mesopustu svake je godine bilo najmanje pet
plesova. Godine 1898. bio je „Veliki ples.“ Citaonice i
Sokola u kazalištu, pa je tako i šire občinstvo upoznalo
i vidjelo sokolstvo u njihovom društvenom odjelu.

Izim tih zabava davalo je društvo takodje i u
jeseni male zabavice ili pak veće koncerte, da mogu
članovi u to dosadno i obično kisovito vrieme proći
koju uricu u zabavi.

Uz pjevanje i tamburanje, koje već od god. 1899.
poduzeće brat Jelusić, priredjivala se i koja mala ve
sela igra, ili se deklamovalo, tako da je program naših
zabava bio uvek ako i ne bogat po vrednosti i zna
menitosti sadržaja, ali je bio raznolik, živ, ugodan i za
bavom prevede iz stare u novu godinu.

Nadalje odstupilo je društvo prigodice i dogo
vorno s Citaonicom svoju dvoranu i za druge zabave.
Tako dramskoj družbi Stojkovićevoj, Gavrilovićevoj,
Vukovarskim tamburašima itd.

2. Izleti: U prvom početku nije se mnogo
obzir uvelo na izlete. Nije se ni računalo na uspjehe,
budi izravno za društvo budi neizravno za narod. Tekar
treće godinu obstanka odluci novi tačda izabrani odbor,
priredjivali društvene izlete u okolicu. Prvi je takav
izlet bio u Medulin god. 1899., za istim redali se drug
jedan za drugim skoro svake nedjelje, u drugo selo.
Još su danas u živoj uspomeni veliki i krasi izleti u
Loboriku, u Sokolsku ulalicu, Ližnjem i Luzinu na moru.

Mladji se svjet ulovio u bratsko kolo i nastao
novi život, život pun oduševljenja i poleta. Naša mladež
otigrnuta zadušnim i nezdravim gospodinima i odvedena
u čistu zdravu narav, a gadne tujdinske poulične pjesme
zamjenile se sokolskom koračnicom, koja se danas ori
z stotinu bratskih srdača.

(Slijedi.)

Javna zahvala.

Miloj rodbini, prijateljem i znancem, koji su mi u vrieme bolesti, smrti i pogreba moga nezaboravnog supruga.

Franeta Jedrejčić Miličić, bilo pismeno bilo osobno sućut izrazili, najsrdičnija hvala.

Osobita hvala: svim občinaram Lindara, dr. Trinajstiću, zastupnikom, županom i občinskim činovnicima. Obiteljima Ivić, Fabris, Stefanuti i Gržić nezaboravna, a sestri Franciški Ivić i nećaku Leopoldu Stefanuti neizreciva harnost na požrtvovnosti.

Lindar, 1. aprila 1903.

Ucviljena Lucija.

Prvo slovensko skladište pokućstva

ANTONA ČERNIGOJ

TRST

Via di Piazza vecchia 1, u kući Marenzi,
podružnica stolarske zadruge u Gorici.

Skladišta u Solkanu - Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom.

**Svaka je konkurenca nemoguća,
jer je pokućivo iz prve ruke.**

Kmeština na Poreštini

uru i pô od željezničke postaje
Višnjan

prodaje se dobrovoljno.

Podrobne ubavosti daje umirovljeni župnik veleč. gosp. Jure Žiković u Bačvi, p. Višnjan.

P r v a

belovarska mlijekarska udruga

proporuča g. trgovcem, gostionicom i privatnikom Izvrstan maslac za čaj

Izvrstan Imperial

Izvrstan garnirani liptavski

Izvrstan Piški

Izvrstan Tilžitski

Izvrstan Belovarski

Izvrstne maslove sirčice.

Cjenike šaljemo badava i franko.

Naručbe, koje se kretom pošte obavljaju, molimo stati na:

Prvu

belovarsku mlijekarsku udrugu.

Belovar (Hrvatska.)

U svih gradovih tražimo zastupnike.

POZIV

na XVI. redovitu glavnu skupštinu

kotarske gospodarske zadruge u Buzetu

koja će se držati u siječtu, dne 18. t. m. u 9 sati prije podne
u občinskom uredu u Buzetu.

Dnevni red:

1. Uplaćivanje godišnje članarine.
2. Nagovor predsjednika.
3. Izvješće tajnikovo.
4. Izvješće blagajnikovo i proračun za godinu 1903.
5. Prediozi, upiti i zaključci.
6. Izbor novoga odbora za dobu do god. 1906.
7. Predavanje o vinogradarstvu po gosp. Ivanu Sancinu, učitelju poljodjelstva.
8. Žriebanje »Expärssete« i dvojice, koje će se upisati kao dosmrtne članove družtva sv. Jeronima.

Pravo na Žriebanje imati će samo članovi, koji će doći na skupštinu i koji su uplatili članarinu za g. 1902.

Po § 13. družvenih pravila izloženi su u družvenom pisarni računi za god. 1902., te ih prosti svakom članu pregledati i primetnuti svoje opazke.

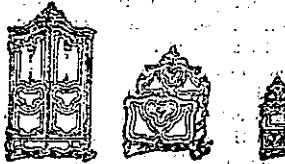
Kotarska gospodarska zadruga

Buzet, 1. aprila 1903.

Tvornica pokućstva dvorškog dobaravjana **IGNACIJ KRON**

TEST BEĆ

Tvornica u Beču, u vlastitom zgradu.
Kada utemeljena god. 1849.

Na zahtjev šalje badava:

Ilustrovane popise, originalne nacrte osnova, pregedi sobnih namještaja.

Najveća solidnost, elegantnost i jeftina cijena.

HRVATI, kupujte svi papir za pušenje Družbe sv. Cir. i Met.

Filijalka

C. KT. PRV. ASTR. KREDITNOG ZAVODA

za trgovinu i obrt u Trstu
primai Uplate u krunama
proti bonima-blagajnicima denositima:
za predobjavom od 4 dana po 2%/
proti pištoljima za izplatu naime:
za predobjavom od 4. dana po 2%/
" " 8 " 2%/
" " 30 " 2%/
u zlatnim napoštonima proti plamima za izplatu:
za predobjavom od 30 dana po 2%/
" " 3 m. " 2%/
" " 6 " 2%/
Za bene blagajničke pisma za izplatu u krunama, koje su već u prometu, stopa u krajnosti novaka kamatna ljetnjica dne 12. marta, 16. marta, odnosno 7. aprila, t. g. po odnosnoj predobjavi.

Okrugli odjeli u krunama raspolaživo
u mjesecu, 2% na svaku avtu.

Kruni i napoštoni u tekućem razdoblju
čak i 30 dana bez troška.

Epsi se kupujom i prodaju divisa, novca i vrednostnih papira.

Prima uplate odreznaka, izvučenih vrednostih, kamo i uplate svake vrsti.

Daje predujmove na Warrants i vrednostil uz najmanje uvjet.

Predavanje otvara na dokumente za London, Pariz, Berlin i druge trgovce po vrlo umjestinu uvjetih.

Kreditna pisma izdaje za kojigod trg.

Uložci u pothranu. Primaju se u pothranu vrednostni papiri, zlatni i srebrni novac i bankovni papiri. Uvjeti se mogu dozvati obratiti se na blagajne zavoda.

Mjenjene naputnice.

Blagajne zavoda izplaćuju mjenjene naputnice talijanske banke u talijanskim lirama ili u krunama po danjem tečaju.

Trst, 8. marta 1902.

ZAVOD SAMO CIRIL-METODIJSKE ŽIVINE

Podpisani preporuča p. n. občinstvu u Puli, osobito pako veleč. g. svećenicima, učiteljima itd. iz okoline.

svoj krojački posao na glavnom trgu (Foro) br. 6 u Puli, u prvom katu.

U zalihi imade: na izbor raznovrstne najmoderne tkanine za odiela, koja izvršuje točno po mjeri.

Anton Klement, krojački majstor.

SLAVONSKA BILJEVINA i pakračke kapljice za želudac

to su dva leka, koja su si takođe hrabim poti prokrčila, kao što nikoće je sredstvo. Obabda ovu leku postala su u najkratčem vremenu vanredno običljena u narodu. Izrok da je narod ta sredstva tako brzo zvalio, leži u njihovoj sposobnosti vrstnoj i važnoj sigurnosti djelovanju.

Slavonska biljevina ne radi proti svakoj vrsti kralja, pa moći isti da tako zastare bio, rabi se osobito uspešnog proti težkom disanju, brapavosti u grlu, prisoblji, promišljavanju itd. Evo što piše Katarina Fuchs iz Mirna:

Zurim se saobjedi Vam, da je uspije Vaša slavonska biljevina kod moje bolesti upravo slijala blago. Pula sam već 2 godina na strašnom kašju i težkom disanju, probala sam već sva moguća. ali uzalud, dok nisam nadješa ni Vašu slavonsku biljevinu, koja mi je zdravljiv povratila. Od sreća Vam se zahvaljuje Vaša žalvalna Katarina Fuchs.

Pakračke kapljice su izvanredno sredstvo proti svima bolestima želudaca i crijeva. Bez ovih kapljica nebi ni jedna kuta rezenost neprudnost stolice, nemar za jelom, igavricu, zlatnu filu, glavoboli odstrane se s ovim sredstvom naisjegavaju i najtemeljnije.

Treba pišati Petru Vlismariću u Čazmu i gospodinu učitelju Tojaljcu u Orolu ip. Slakovici, što je prvi od 5, a potonji od 20 godišnje želudčne bolesti izlečio. Stalno će dobiti od jednog i od drugog za pogovor, da su im samo Pakračke kapljice zdravljiv povratile.

Sm zahvaljuje pismo stoje kod mene svakome na uvid. Svaka flajčka mora imati liniju zaklopac i na zaklopac utisnuto: „Ljekarna zlatnom orju Pakrac“. Koje flajčke to nemaju jesu palvorenje, koje u interesu svoga zdravlja ne treba nijesu primiti. Cijena im je sljedeća:

Slavonska biljevina 1 bocu K 20 h.

Pakračke kapljice 1 bocu K 10 h.

Manje od dva flajčka ne šaljem, no moraju biti obidavni flajčice od jedne vrsti n. pr. može to naruditi 1 bocu Slavonsko biljevino i 1 bocu Pakračkih kapljica. Šaljem svaki dan počasnički pouzećem i zaraznim za kistroicu, toravni list i pakovanje 40 h. Naručite neka se šalju izravno na lokarniku.

P. Jurisica u Pakracu, Glava ulica 5.

Istarska Posuđilnica u Puli.

Prima zadružare, koji uplačuju zadružnih dielova jedan ili više po krnu 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član istoga 4% /, kamata čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez pred-
nose do 400 K uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uloženja suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaz.

Zajmove (posude) daje samo zadružarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garantiju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati osim julija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Družvena pisarna i blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno, u nekoj kući, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Pčelno - vošćene svjeće

kilogr. po K 4·90, u vakoj težini i duljini, iz pravoga, garantirano pčelnoga voska.

Uskršnje svjeće iz gori imenovanog voska, okrašene u relifu sa zlatom, vošćenim crtežem itd. kg. po K 8—

Iste okrašene s odlijepljivim crtežicama kg. po K 8—

Tumjan ljetnica, načinji kg. po K 8—

granič kg. po K 8—

Svjeće za pogrebe po vrlo nizokoj cijeni. — Za pravu, tisti vošću jambu sa 2000 kruševina, srebrnim stenji (bijili) i stakla za vječnu loč. — Isti tako načeli pitomac (stolni) i navadni, uz vrlo nizoku cijenu.

Preporučam se prečasnom svećenstvu i p. n. občinstvu najponiznije.

J. KOPAČ, vošćarnica u Gorici.

VAŽNO ZA SVAKOGA!

Razprodaja!

Uz nečuvenoj jestine cene za cigili 2 for. 85 nr. može se dobiti krasna garuljura sastojecia iz 14 dragocenih nakitnih predmeta;

1 elegantno godiljilo ili nikaj eksplostans zajedno sa privjesom, 1 perzikuks sistem,

1 goldini-igla za kravate sa inicitiranim brišljantima.

1 par pozlaćenih gumbi za manžete, marka "Garantie".

1 garuljura goldin-dugmet, za košulju i ogulj sastojecia od 5 kom.

1 par srebrne našivice sa službenom puncem.

1 goldini-prsten sa elegantnim kamenom.

1 zepno ogledalo u cuvi-u.

Cetrtjakov orlik vrednostnosti i krasnih predmeta

za jednu sa anter-remontoar-urom razasili do cigili 2 for. 95 nr. ponazemel ili ako se novac unapred donosići tvrdila.

Krakow, Stradom BRÜDER HURVIZ 17, Austrija.

Neodgovarajuće prima se u roku od 8 dana natrag te se novac vraća, tako da kupac nikakav rizik ne nosi.

Bogato ilustrirani cijenici različitih draguljera, stvari badava, i franko.

Preprodavaci i posrednici trže se.